

Ogiltigförklarande av vissa sedlar och mynt

Sammanfattning

Finansutskottet säger ja till Riksbankens förslag i framställningen 2013/14:RB3 om att riksdagen bör anta två nya lagar om att vissa sedlar och mynt ska upphöra som lagliga betalningsmedel.

Lagarna innebär att 20-, 50- och 1 000-kronorssedlarna ska upphöra att vara lagliga betalningsmedel vid utgången av juni 2016 och att 100- och 500-kronorssedlarna och 1-, 2- och 5-kronorsmynten ska upphöra att vara lagliga betalningsmedel vid utgången av juni 2017. För att Riksbanken ska kunna informera allmänheten i god tid innan sedlarna och mynten upphör att gälla ska lagarna träda i kraft den 1 januari 2015.

Efter den 30 juni 2016 och den 30 juni 2017 har bankerna under en viss period möjlighet att lösa in sedlarna och mynten. Efter den perioden kommer det också att vara möjligt att via brev lösa in sedlarna hos Riksbanken.

Förslaget är en följd av att den nya svenska sedel- och myntserien börjar införas hösten 2015.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Utskottets överväganden	4
Lagar om att vissa sedlar och mynt ska upphöra som lagliga betalningsmedel	4
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	6
Framställningen	6

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Lagar om att vissa sedlar och mynt ska upphöra som lagliga betalningsmedel

Riksdagen antar Riksbankens förslag till

1. lag om vissa sedlars upphörande som lagliga betalningsmedel,
2. lag om vissa mynts upphörande som lagliga betalningsmedel.

Därmed bifaller riksdagen framställning 2013/14:RB3.

Stockholm den 17 juni 2014

På finansutskottets vägnar

Anna Kinberg Batra

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anna Kinberg Batra (M), Fredrik Olovsson (S), Jonas Jacobsson Gjørtler (M), Pia Nilsson (S), Göran Pettersson (M), Jörgen Hellman (S), Peder Wachtmeister (M), Carl B Hamilton (FP), Marie Nordén (S), Per Åsling (C), Staffan Anger (M), Per Bolund (MP), Anders Sellström (KD), Sven-Olof Sällström (SD), Ardalan Shekarabi (S), Maria Stenberg (S) och Jacob Johnson (V).

Utskottets överväganden

Lagar om att vissa sedlar och mynt ska upphöra som lagliga betalningsmedel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar lagar om att sedlarna i valörerna 20, 50 och 1 000 kronor ska upphöra att vara lagliga betalningsmedel vid utgången av juni 2016 och att sedlarna i valörerna 100 och 500 kronor och mynten i valörerna 1, 2 och 5 kronor ska upphöra att vara lagliga betalningsmedel vid utgången av juni 2017. För att Riksbanken ska kunna informera allmänheten i god tid innan sedlarna och mynten upphör att gälla ska lagarna träda i kraft den 1 januari 2015.

Riksbankens framställning

Riksbanken beslutade 2010 att utforma nya sedlar och mynt. Samtliga pengar, utom 10-kronorsmyntet, kommer att få en ny utformning. Dessutom kommer sedel- och myntserien att kompletteras med en 200-kronors-sedel samtidigt som 2-kronan återinförs.

De nya sedlarna och mynten kommer att införas i två etapper. Introduktionen att sedlarna i valörerna 20, 50, 200 och 1000 kronor ska enligt planen ske i oktober 2015. De två återstående sedlarna i valörerna 100 och 500 kronor och mynten i valörerna 1, 2 och 5 kronor ska enligt planen introduceras i oktober 2016.

Riksbanken konstaterar att dubbla versioner av sedlar och mynt med samma valörer innebär onödiga samhällsekonomiska kostnader. De äldre sedlarna och mynten med samma valörer som de nya bör därför upphöra att vara lagliga betalningsmedel. De äldre sedlarna och mynten bör ogiltigförklaras etappvis, nio månader efter att de nya sedlarna och mynten introducerats. De minnesmynt som Riksbanken gett ut kommer dock att fortsätta att vara lagliga betalningsmedel, trots att vissa av dem har samma valörer som de som nu är aktuella för indragning.

Riksbanken har samrått med banker, handeln och andra aktörer på kontantmarknaden. Samtliga har rekommenderat att utbytet sker etappvis och att de gamla pengarna bör upphöra att vara lagliga betalningsmedel relativt kort efter att de nya pengarna introducerats.

Riksbanken föreslår därför att 20-, 50- och 1000-kronorssedlarna ska upphöra att vara lagliga betalningsmedel vid utgången av juni 2016 och att 100- och 500-kronorssedlarna och 1-, 2- och 5-kronorsmynten ska upphöra

att vara lagliga betalningsmedel vid utgången av juni 2017. Detta bör enligt Riksbankens förslag införas i två lagar, en om mynten och en om sedlarna.

För att Riksbanken i god tid ska kunna informera allmänheten om att de gamla sedlarna och mynten upphör att gälla som betalningsmedel bör båda lagarna träda i kraft den 1 januari 2015.

Efter den 30 juni 2016 och den 30 juni 2017 har bankerna under en viss period möjlighet att lösa in sedlarna och mynten. Efter den perioden kommer det också att vara möjligt att brevlades lösa in sedlarna hos Riksbanken. Enligt Riksbanken finns det inte någon bestämd tidpunkt för sista inlösen av sedlar, utan alla ärenden kommer att prövas med stöd av 5 kap. 4 § andra stycket i riksbankslagen. Riksbanken anger att de sedan länge tolkat kravet på "särskilda skäl" för inlösen i paragrafen generöst.

Europeiska centralbankens yttrande

Riksbanken har begärt och fått ett yttrande av Europeiska centralbanken (ECB) över de två lagförslagen (yttrandet bifogas).

ECB har inget att invända mot förslagen. ECB välkomnar att Riksbanken haft en ingående dialog med kontantmarknadens aktörer innan man bestämt att övergångsperioden från att de nya sedlarna och mynten införts och de gamla ska upphöra som lagliga betalningsmedel ska vara nio månader. ECB anser visserligen att perioden är relativt kort men ser fördelarna med att begränsa kostnaderna för alla berörda parter. ECB noterar också att aktörerna själva förordat en kort övergångsperiod.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet har inget att invända mot Riksbankens framställning. Utskottet tillstyrker därför Riksbankens förslag till lagar om att sedlarna i valörerna 20, 50 och 1 000 kronor ska upphöra att vara lagliga betalningsmedel vid utgången av juni 2016 och att sedlarna i valörerna 100 och 500 kronor och mynten i valörerna 1, 2 och 5 kronor ska upphöra att vara lagliga betalningsmedel vid utgången av juni 2017. För att bl.a. Riksbanken ska kunna informera allmänheten i god tid innan sedlarna och mynten upphör att gälla ska lagarna träda i kraft den 1 januari 2015.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Framställningen

Framställning 2013/14:RB3 Vissa sedlars och mynts upphörande som lagliga betalningsmedel:

Riksdagen antar Riksbankens förslag till lag om vissa sedlars upphörande som lagliga betalningsmedel och lag om vissa mynts upphörande som lagliga betalningsmedel.